

Nieuw Strategisch Concept van de NAVO: een gemiste kans (21.11.10)

Het Nieuw Strategisch Concept dat de NAVO-lidstaten op zaterdag 20 november 2010 goedkeurden, bevat geen wijzigingen in de nucleaire strategie van de alliantie. De tactische kernwapens blijven in Europa, ondanks inspanningen van Duitsland, Noorwegen en de Benelux om de nucleaire strategie van de NAVO aan te passen aan de hedendaagse internationale omstandigheden en de tactische kernwapens uit Europa terug te trekken. Een gemiste kans die de deur openzet voor verdere verspreiding van kernwapens, aldus Pax Christi Vlaanderen.

De historische speech van US-president Obama in Praag in 2009, herhaalde oproepen van politieke zwaargewichten in verschillende landen die pleitten voor een kernwapenvrije wereld waaronder Willy Claes, Jean-Luc Dehaene, Louis Michel en Guy Verhofstadt, sterk beargumenteerde uiteenzettingen van experts die aantonen dat de huidige nucleaire strategie van de NAVO nog steeds wortelt in een Koude Oorlog-logica en dus hopeloos voorbijgestreefd is, het duidelijke verzoek van een aantal NAVO-lidstaten die pleiten voor een herziening van de nucleaire politiek van de NAVO... niets van dit alles lijkt doorgedrongen te zijn tot de parallelle werkelijkheid waarin de auteurs van het Nieuw Strategisch Concept en het NAVO-opperbevel het voorbij jaar vertoefden. Het Nieuw Strategisch Concept, dat de verdragsorganisatie zou moeten aanpassen aan de veranderde wereld, blijft alvast op één punt koppig in het verleden steken. De tactische kernwapens in Europa, relieken uit de Koude Oorlog die geen enkel militair nut meer hebben, blijven in Europa. Een eventuele afbouw van het Europese kernwapenarsenaal wordt afhankelijk gemaakt van de Russische houding.

Pax Christi Vlaanderen meent dat de keuze van de NAVO een gemiste kans is: niet alleen is de organisatie niet bij machte om haar strategie aan te passen aan veranderende tijden, (hoewel dit net de bedoeling is van een nieuw Strategisch Concept), bovendien spreekt uit de voortzetting van de nucleaire strategie minachting voor de internationale afspraken zoals het Non-Proliferatie Verdrag. Zo zet de NAVO gewild of ongewild de deur open voor verdere proliferatie of verspreiding van deze wapens.

De verdere verspreiding van kernwapens of nucleaire proliferatie zorgt voor een toename van instabiliteit en internationale spanning én verhoogt het risico op het gebruik er van, al dan niet door terroristische groeperingen. Het is daarom de verantwoordelijkheid van de negen kernwapenstaten om de focus te verleggen naar de afbouw van het nucleaire arsenaal en ook effectieve inspanningen hiertoe te leveren. Wij menen dat de NAVO, die drie van de negen kernwapenstaten onder zijn leden telt, in deze dynamiek een leidende rol kan nemen.

Pax Christi Vlaanderen beschouwt de beslissing van de NAVO als een tragische en gevaarlijke misrekening. De tactische kernwapens in West-Europa hebben geen enkel militair nut meer. Bovendien zijn ze ook volstrekt nutteloos voor de veiligheid van onze burgers. NAVO beschikt immers over het grootste conventionele wapenarsenaal ter wereld. We mogen bovendien nooit uit het oog verliezen dat deze wapens geen onderscheid maken tussen gewapende actoren en burgers en dus in strijd zijn met het internationaal humanitair recht. De voordelen van deze kernwapens zijn dus nihil.

De repercussies die het behoud van deze wapens hebben, zijn daarentegen verstrekkend: als de kernwapenstaten zelf geen enkele concrete stap zetten tot vermindering van het eigen nucleaire arsenaal - waartoe ze trouwens verplicht zijn als ondertekenaars van het Non-proliferatieverdrag – en dus blijven bevestigen dat kernwapens noodzakelijk zijn voor de eigen veiligheid, met welk recht kunnen zij dan staten zoals Iran verbieden om ook kernwapens te ontwikkelen? Op basis van welke argumenten zullen zij in de toekomst staten als Rusland of China kunnen verhinderen om militaire allianties uit te bouwen en kernwapens te stationeren op vreemde bodem?

De nucleaire strategie die in het Nieuw Strategisch Concept van de NAVO staat is, net zoals de aankondiging van Groot-Brittannië en Frankrijk die in de toekomst zullen samenwerken om hun nucleaire arsenaal te versterken, een zware schending van de internationale afspraken rond ontwapening en non-proliferatie. Hoe de NAVO denkt zo de veiligheid van de burgers van zijn lidstaten te verzekeren, is voor ons een raadsel.

Tegen deze achtergrond zal Pax Christi Vlaanderen met methoden van de actieve geweldloosheid blijven ijveren voor een kernwapenvrije wereld : samen met partners uit de vredesbewegingen en uit de sociale bewegingen blijven we werk maken van sensibilisering, politieke lobbying en concrete acties.

.